

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 310-03/19-22/1
URBROJ: 371-03-19-9
Zagreb, 30. prosinca 2019.

OPĆI UVJETI ZA KORIŠTENJE MREŽE I OPSKRBU ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

- popratni dokument uz savjetovanje sa zainteresiranom javnošću -

1. UVOD

Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 22/13, 102/15 i 68/18) u članku 59. stavku 1. propisuje Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji (dalje: HERA) obvezu donošenja općih uvjeta za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom.

HERA je 2015. godine donijela Opće uvjete za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom (Narodne novine, br. 85/15, dalje: Opći uvjeti).

U međuvremenu je izmijenjen i dopunjen zakonodavni okvir s kojim se trebaju uskladiti i Opći uvjeti. Navedeno se posebno odnosi na Zakon o tržištu električne energije (Narodne novine, br. 102/15, 68/18, dalje: ZOTEE), Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (Narodne novine, br. 100/15, 111/18, dalje: ZOIEVUK), Zakon o energetske učinkovitosti (Narodne novine, br. 116/18), Zakon o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (Narodne novine, br. 120/16), Uredba o izdavanju energetske suglasnosti i utvrđivanju uvjeta i rokova priključenja na elektroenergetsku mrežu (Narodne novine, br. 7/18, dalje: Uredba).

Osim toga, od donošenja Općih uvjeta do danas doneseni su neki propisi kojima se uređuju područja koja su u određenom opsegu bila uređena Općim uvjetima pa se pokazala potreba za međusobnim usklađivanjem Općih uvjeta i tih propisa.

Također, u praksi se pokazala potreba za jasnijim uređenjem pojedinih postupaka propisanih Općim uvjetima (npr. privremeni prijenos prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže).

S obzirom na predloženi obujam izmjena i dopuna Općih uvjeta, donose se novi Opći uvjeti za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom (dalje: novi Opći uvjeti).

Najvažnije izmjene u novim Općim uvjetima odnose se na:

- definicije osnovnih izraza,
- ugovor o opskrbi koji sada može sadržavati i odredbe o preuzimanju viškova proizvedene električne energije iz proizvodnog postrojenja,
- postupak privremenog prijenosa prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže koji sada ide preko opskrbljivača,
- obvezu operatora sustava u pogledu obavještanja korisnika o prekidima napajanja,

- granicu priključne snage za korištenje tarifnog elementa obračunske vršne radne snage koja se povisuje s 20 kW na 22 kW,
- mogućnost posrednog korištenja mreže na vrlo visokom, visokom i srednjem naponu,
- onemogućavanje neregulirane isporuke električne energije proizvođača ili kupca s proizvodnim postrojenjem u mrežu,
- promjenu koncepcije postupka promjene opskrbljivača prilikom promjene vlasništva građevine na način da opskrbljivači postaju najvažnija točka kontakta s krajnjim kupcima električne energije,
- sklapanje ugovora u slučaju smrti fizičke osobe ili prestanka pravne osobe,
- razvrstavanje krajnjih kupaca u kategorije i tarifne modele,
- izračun prekomjerne jalove energije,
- izuzetke od naplate naknade za korištenje mreže prilikom pružanja pomoćnih usluga,
- očitavanje stanja brojila i procjene potrošnje,
- određivanje predviđene potrošnje i ukidanja obveza jednakih mjesečnih novčanih obveza,
- obvezni sadržaj računa u slučaju jedinstvenog računa i u slučaju odvojenih računa te u slučaju računa za zajamčenu opskrbu električnom energijom,
- kontrolu i zamjenu mjerne opreme vezano uz ugradnju brojila s daljinskim očitanjem te nabavku samo naprednih brojila prilikom nabavke novih brojila,
- ugradnju naprednog brojila na zahtjev krajnjeg kupca ili opskrbljivača,
- postupke utvrđivanja i obračuna neovlaštene potrošnje električne energije,
- uvjete za primjenu postupka ograničenja ili privremene obustave isporuke električne energije (nije moguć gubitak statusa korisnika mreže, osim na vlastiti zahtjev),
- zaštitu krajnjih kupaca,
- te prijelazne i završne odredbe u pogledu brojila s mogućnošću daljinskog očitavanja i vezano uz obveze energetskih subjekata u pogledu usklađivanja s novim Općim uvjetima.

U nastavku slijedi detaljniji opis najvažnijih izmjena o odnosu na Opće uvjete.

2. DEFINICIJE OSNOVNIH IZRAZA

Izrazi koji se uvode

- ***buduće polugodišnje obračunsko razdoblje*** – polugodišnje obračunsko razdoblje za koje se predviđa potrošnja krajnjeg kupca, a koje slijedi neposredno iza tekućeg polugodišnjeg obračunskog razdoblja
- ***prethodno polugodišnje obračunsko razdoblje*** – polugodišnje obračunsko razdoblje koje neposredno prethodi tekućem polugodišnjem obračunskom razdoblju
- ***tekuće polugodišnje obračunsko razdoblje*** – polugodišnje obračunsko razdoblje u kojem se za buduće polugodišnje obračunsko razdoblje predviđa potrošnja krajnjeg kupca

Obrazloženje: Navedeni izrazi uvode se radi pojašnjenja određivanja predviđene potrošnje.

- ***mjesto razgraničenja vlasništva*** – mjesto na kojem prestaje odgovornost operatora sustava i započinje odgovornost korisnika mreže ili drugog operatora sustava

Obrazloženje: Uvodi se radi jasnijeg definiranja mjesta isporuke električne energije koje se u pravilu nalazi na mjestu razgraničenja vlasništva između operatora sustava i korisnika mreže.

- *model isporuke električne energije (u daljnjem tekstu: model isporuke)* – model po kojem opskrbljivač obračunava isporuku električne energije krajnjem kupcu ili kupcu s proizvodnim postrojenjem, a koji može sadržavati i jamstvo podrijetla električne energije

Obrazloženje: Uvodi se radi razlikovanja modela opskrbe električnom energijom koje krajnjim kupcima na tržištu električne energije nude opskrbljivači od modela za utvrđivanje reguliranih tarifnih stavki za prijenos električne energije odnosno za distribuciju električne energije te za zajamčenu opskrbu električnom energijom.

- *napredno brojilo* – brojilo koje udovoljava zahtjevima u skladu s Preporukama Europske komisije broj 2012/148/EU

Obrazloženje: Uvodi se radi odredbi obveze ugradnje naprednog brojila na zahtjev krajnjeg kupca ili opskrbljivača, zatim radi obveze operatora sustava ugradnje naprednog brojila u svim slučajevima utvrđenog neovlaštenog korištenja mreže krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem na niskom naponu te ako operator sustava kod redovnog očitavanja stanja brojila dva puta uzastopno nije mogao izravno očitati stanje brojila.

- *ograničenje isporuke električne energije* – ograničenje isporuke električne energije ili snage koje određuje operator sustava korisniku mreže u određenom vremenskom razdoblju

Obrazloženje: Uvodi se radi odredbi vezanih za uvjete za primjenu postupka ograničenja ili privremene obustave isporuke električne energije.

- *potrošnja električne energije (u daljnjem tekstu: potrošnja)* – količina električne energija preuzete iz mreže na mjestu isporuke električne energije
- *proizvodnja električne energije (u daljnjem tekstu: proizvodnja)* – količina električne energije predane u mrežu na mjestu isporuke električne energije

Obrazloženje: Izrazi se uvode radi odredbi vezanih za uvjete mjerenja i načina obračuna proizvodnje i potrošnje električne energije te naplate potrošnje električne energije.

- *privremeni krajnji kupac* – pravna ili fizička osoba na koju krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem privremeno prenosi ugovor o korištenju mreže

Obrazloženje: Uvodi se radi odredbi vezanih uz privremeni prijenos prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže i privremeni prijenos prava i obveza iz ugovora o opskrbi.

- *vršna radna snaga* – najveća vrijednost prosječne radne snage izmjerena na obračunskom mjernom mjestu tijekom svakog obračunskog mjernog intervala unutar mjesečnog obračunskog razdoblja

Obrazloženje: Uvodi se radi odredbi vezanih uz nadzor korištenja vršne radne snage u odnosu na priključnu snagu iz elektroenergetske suglasnosti

Važnije promjene definicija izraza

- *jedinstveni račun* – račun koji izdaje opskrbljivač električnom energijom (u daljnjem tekstu: opskrbljivač), a koji se sastoji od troška opskrbe električnom energijom, naknade za korištenje prijenosne mreže i naknade za korištenje distribucijske mreže, a koji može sadržavati i ostale naknade i davanja određene posebnim propisima

Obrazloženje: S obzirom na to da se jedinstveni račun izdaje krajnjim kupcima priključenim na distribucijsku mrežu jasno je naznačeno da taj račun sadrži i naknadu za korištenje prijenosne mreže i naknadu za korištenje distribucijske mreže.

- *korisnik mjernih podataka* – opskrbljivač, otkupljivač električne energije, operator tržišta električne energije, agregator i operator sustava

Obrazloženje: Dodaje se agregator kao korisnik mjernih podataka korisnika mreže.

- *kupac s proizvodnim postrojenjem* – krajnji kupac na čiju je instalaciju priključeno postrojenje za proizvodnju električne energije kojim se podmiruju potrebe krajnjeg kupca za električnom energijom, s mogućnošću predaje viška proizvedene električne energije u mrežu na istom mjestu isporuke električne energije na kojem preuzima električnu energiju iz mreže

Obrazloženje: Mijenja se dosadašnji izraz „*kupac s vlastitom proizvodnjom*“ zbog razlikovanja od izraza iz ZOIEVUK, gdje je definiran „*krajnji kupac s vlastitom proizvodnjom*“ kao „*krajnji kupac električne energije na čiju instalacije je priključeno postrojenje za proizvodnju električne energije iz OIEVUK ...*“. U novim Općim uvjetima takvom kupcu na instalacije može biti priključeno postrojenje koje nije iz OIEVUK.

- *otkupljivač električne energije (u daljnjem tekstu: otkupljivač)* – sudionik na tržištu električne energije koji ima sklopljen ugovor kojim se uređuje otkup električne energije ili ugovor o opskrbi koji sadržava odredbe o preuzimanju viškova proizvedene električne energije iz proizvodnog postrojenja

Obrazloženje: U novim Općim uvjetima predviđeno je da otkupljivač mora biti sudionik na tržištu električne energije zbog uračunavanja električne energije predane u mrežu u ostvarenje odgovarajuće bilančne grupe.

- *upravljanje tarifama* – bilježenje potrošnje električne energije i snage u vremenskim razdobljima primjene više dnevne tarife i niže dnevne tarife

Obrazloženje: U novim Općim uvjetima upravljanje tarifama definirano je sa stajališta funkcionalnosti. Predmetna funkcionalnost može biti izvedena na različite načine (npr. uređaj ili programsko rješenje).

Izrazi koji se ukidaju

- *elektroenergetska suglasnost*

Obrazloženje: Izraz je definiran Uredbom.

- *negativni povratni utjecaj na mrežu*

Obrazloženje: Izraz se ne koristi u novim Općim uvjetima.

- *planirana vršna radna snaga*

Obrazloženje: Odustaje se od obveze plaćanja razlike između planirane i ostvarene vršne radne snage.

- *priključak*

Obrazloženje: Izraz je definiran u ZoTEE-u.

- *upravljana potrošnja*

Obrazloženje: Izraz se ne koristi u novim Općim uvjetima.

3. UGOVORNI ODNOSI

Osim ugovora o opskrbi krajnjeg kupca, ugovora o korištenju mreže te ugovora o otkupu električne energije, u novim Općim uvjetima uvodi se i ugovor o pružanju pomoćnih usluga te se predviđa i sklapanje ostalih ugovora.

3.1. Ugovor o korištenju mreže

Ugovorom o korištenju mreže, koji se sklapa na neodređeno vrijeme, uređuju se prava i obveze između operatora sustava i korisnika mreže. Ugovor se može sklopiti za jedno ili više obračunskih mjernih mjesta (dalje: OMM). Ugovor može sklopiti vlasnik ili nositelj nekog drugog stvarnog prava na građevini ili dijelu građevine koja je predmet ugovora. Propisuje se minimalni sadržaj te se uvode općenita načela za sklapanje ugovora. Sklapanje ugovora mora biti utemeljeno na pravičnim i unaprijed poznatim uvjetima, odredbe ugovora o korištenju mreže moraju biti poštene te na jasan, jednostavan i nedvojbjen način obuhvaćati prava i obveze operatora sustava i korisnika mreže, a operator sustava mora osigurati da su korisniku mreže uvjeti ugovora unaprijed poznati. U slučaju zajedničke potrošnje, ugovor o korištenju mreže sklapa se s predstavnikom suvlasnika, upraviteljem ili osobom koju su suvlasnici ovlastili za sklapanje ugovora. Operatoru sustava propisuje se obveza objave obrasca zahtjeva za sklapanje ugovora na internetskim stranicama, zajedno s obveznim sastojcima zahtjeva/ugovora. Propisuju se obvezni prilozi zahtjevu za sklapanje ugovora.

3.2. Priključenje na mrežu

Nakon sklapanja ugovora o korištenju mreže, korisnik mreže može podnijeti zahtjev za početak korištenja mreže. Uz zahtjev je dužan priložiti ugovor o opskrbi i/ili ugovor o otkupu električne energije. Nakon sklapanja ugovora o korištenju mreže može započeti korištenje mreže nakon čega se korisniku mreže izdaje potvrda o početku korištenja mreže s početnim stanjem brojila.

3.3. Ugovor o opskrbi krajnjeg kupca

Ugovorom o opskrbi krajnjeg kupca, koji se može sklopiti za jedno ili više OMM-ova, uređuju se prava i obveze opskrbljivača i krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem. Sklapanje ugovora mora biti utemeljeno na pravičnim i unaprijed poznatim uvjetima, a odredbe ugovora moraju biti poštene te na jasan, jednostavan i nedvojbjen način obuhvaćati prava i obveze opskrbljivača i krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem, a opskrbljivač mora osigurati da su njegovom krajnjem kupcu ili kupcu s proizvodnim postrojenjem uvjeti ugovora unaprijed poznati. Ugovor o opskrbi krajnjeg kupca, u skladu sa ZOIEVUK-om, može sadržavati i odredbe o preuzimanju viškova proizvedene električne energije iz proizvodnog postrojenja. Opskrbljivaču se propisuje obveza objave obrasca zahtjeva za sklapanje ugovora na internetskim stranicama, zajedno s obveznim sastojcima zahtjeva/ugovora.

Za krajnje kupce iz kategorije kućanstvo ugovor se sklapa na neodređeno vrijeme, uz pravo krajnjeg kupca na jednostrani raskid ugovora bez nametanja dodatnih financijskih obveza po toj osnovi.

Za krajnje kupce iz kategorije poduzetništvo ugovor se sklapa na određeno vrijeme. Razdoblje na koje se sklapa ugovor o opskrbi krajnjeg kupca za krajnje kupce iz kategorije poduzetništvo nije propisano jer se očekuje da će prilike i odnosi na tržištu električne energije i na drugim tržištima utjecati na duljinu ugovornog razdoblja. Također, na ovaj se način štite krajnji kupci jer im je omogućen povoljniji pregovarački položaj te da nakon isteka ugovornog razdoblja mogu završiti ugovorni odnos s opskrbljivačem bez potencijalnog plaćanja izlazne naknade. Uzevši u obzir trenutačne prilike na tržištu električne energije u Republici Hrvatskoj, obveza opskrbljivača da u propisanom roku obavijesti krajnjeg kupca o predstojećem isteku ugovornog razdoblja ima, između ostalog, i učinak podsjećanja na mogućnost slobodnog odabira opskrbljivača na tržištu električne energije.

Iznimno, za krajnje kupce s pravom na zajamčenu opskrbu električnom energijom, ugovor se sklapa na neodređeno vrijeme, uz pravo krajnjeg kupca na jednostrani raskid ugovora bez nametanja dodatnih financijskih obveza po toj osnovi.

Opskrbljivač je dužan obavijestiti krajnjeg kupca o svakoj promjeni uvjeta ugovora o opskrbi, a osobito o promjeni cijene i/ili uvjeta opskrbljivača za opskrbu električnom energijom najkasnije 45 dana prije primjene novih uvjeta ugovora o opskrbi, uključujući i davanje obavijesti o pravu krajnjeg kupca na raskid ugovora. U slučaju neprihvatanja promjena, opskrbljivač je dužan osigurati da krajnji kupac može slobodno i bez naknade raskinuti ugovor o opskrbi, osim u slučaju smanjenja cijene ili pružanja povoljnijih uvjeta opskrbe krajnjem kupcu. Opskrbljivač je dužan najkasnije 30 dana prije isteka razdoblja na koje je sklopljen ugovor pisanim putem obavijestiti krajnjeg kupca o isteku razdoblja na koji je sklopljen ugovor te o posljedicama nesklapanja novog ugovora o opskrbi krajnjeg kupca.

3.4. Privremeni prijenos prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže

U novim Općim uvjetima mijenja se koncepcija postupka privremenog prijenosa prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže, na način da opskrbljivači postaju najvažnija točka kontakta s krajnjim kupcima električne energije. Krajnji kupac ili treća osoba sada postupak započinju kod opskrbljivača, a komunikacija između opskrbljivača i operatora sustava provodi se putem sučelja za razmjenu podataka.

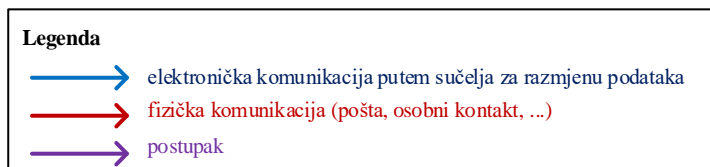
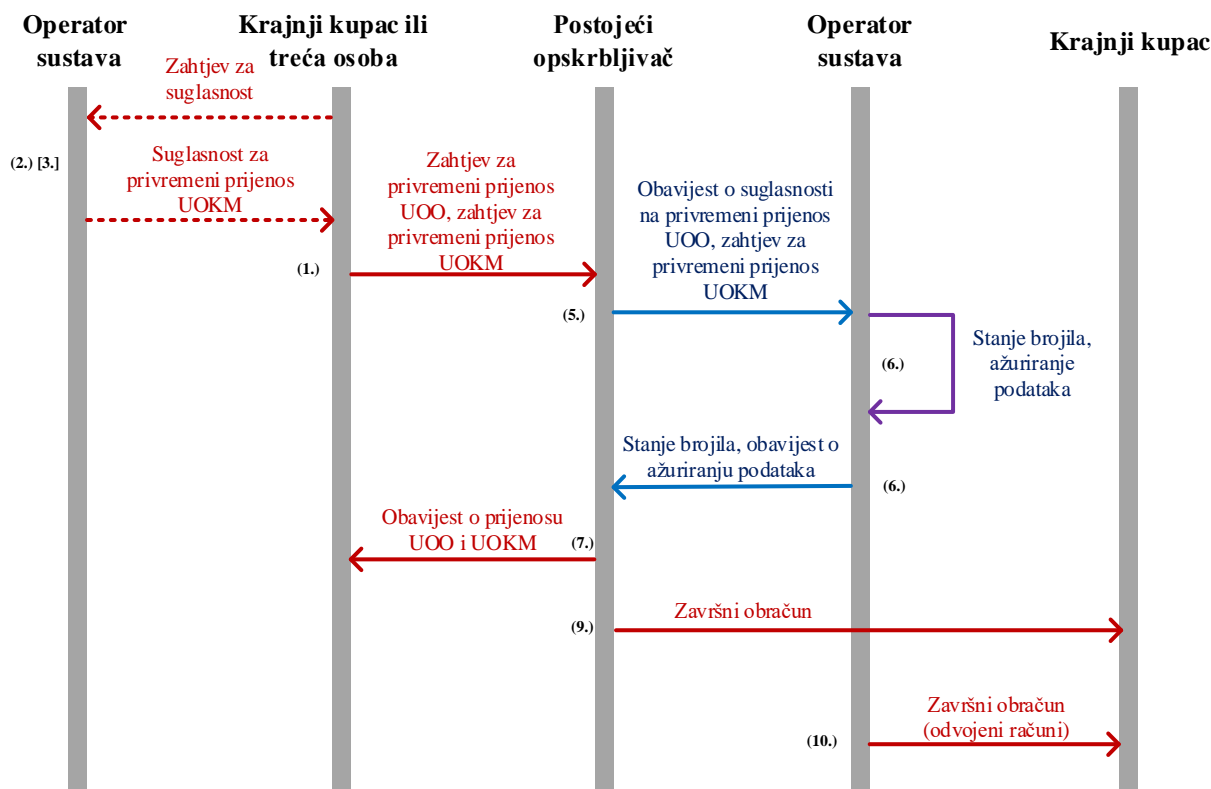
Predviđena su dva slučaja:

1. privremeni prijenos prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže s privremenim prijenosom prava i obveza iz ugovora o opskrbi s postojećim opskrbljivačem (Članak 10. novih Općih uvjeta), **slika 1** i
2. privremeni prijenos prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže sa sklapanjem novog ugovora o opskrbi s postojećim ili novim opskrbljivačem (Članak 11. novih Općih uvjeta), **slika 2**.

U prvom slučaju krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem odnosno treća osoba na koju se privremeno prenose prava i obveze iz ugovora o opskrbi krajnjeg kupca, odnosno prava i obveze iz ugovora o korištenju mreže može postojećem opskrbljivaču podnijeti zahtjev za privremeni prijenos prava i obveza iz ugovora o opskrbi krajnjeg kupca zajedno sa zahtjevom za privremeni prijenos prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže.

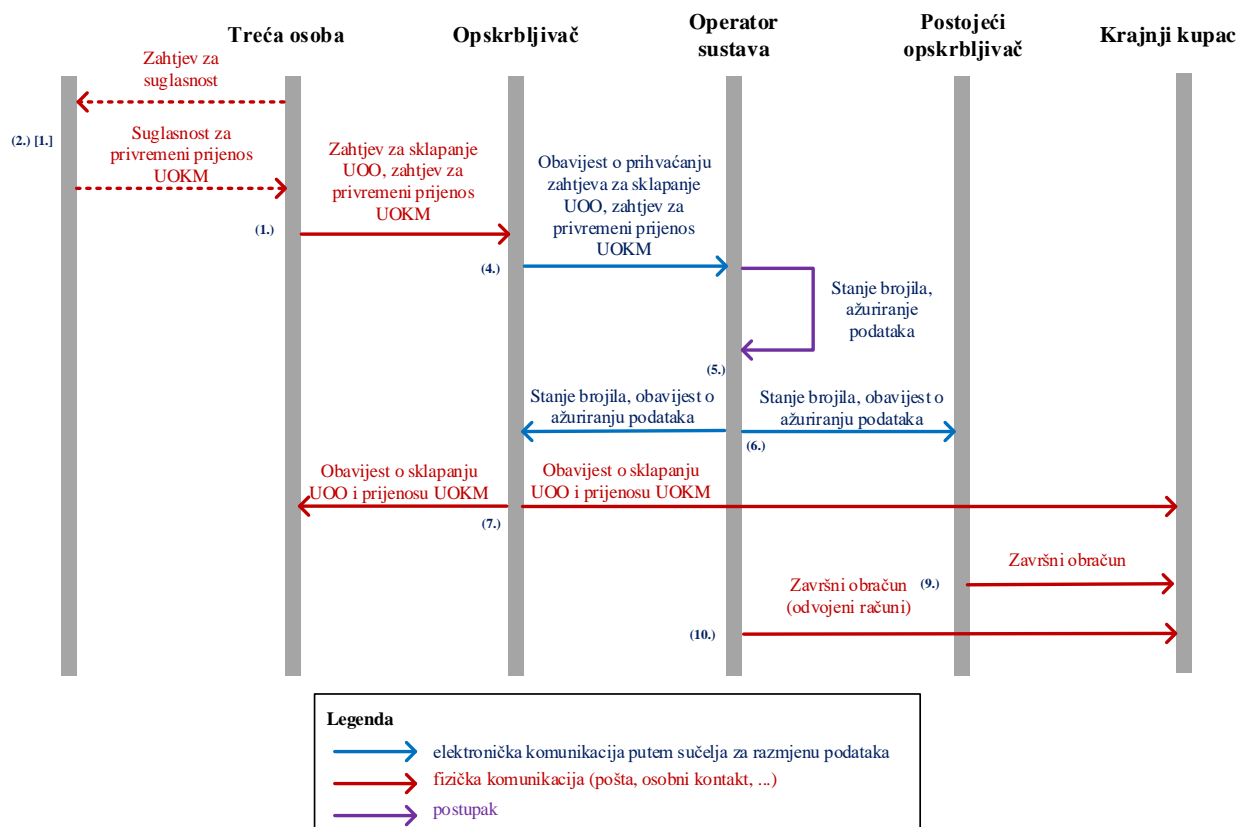
S obzirom na to da su u ugovoru o korištenju mreže ugovorne strane korisnik mreže i operator sustava, propisano je da ugovor o privremenom prijenosu prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže, kojeg sklapaju krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem i treća osoba na koju se privremeno prenose prava i obveze iz predmetnog ugovora, sadržava pisanu suglasnost operatora sustava. Suglasnost operatora sustava ne mora biti realizirana kao zaseban dokument već može biti sastavni dio obrasca ugovora o privremenom prijenosu prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže.

Suglasnost operatora sustava za prijenos prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže neće biti potrebna kod kupaca s jedinstvenim računom, ako je operator sustava prethodno donio odluku o tome.

Slika 1 Privremeni prijenos prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže s privremenim prijenosom prava i obveza iz ugovora o opskrbi s postojećim opskrbljivačem (Članak 10. novih Općih uvjeta)

U drugom slučaju treća osoba može opskrbljivaču po svom izboru podnijeti zahtjev za sklapanje ugovora o opskrbi krajnjeg kupca, zajedno sa zahtjevom za sklapanje ugovora o privremenom prijenosu prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže.

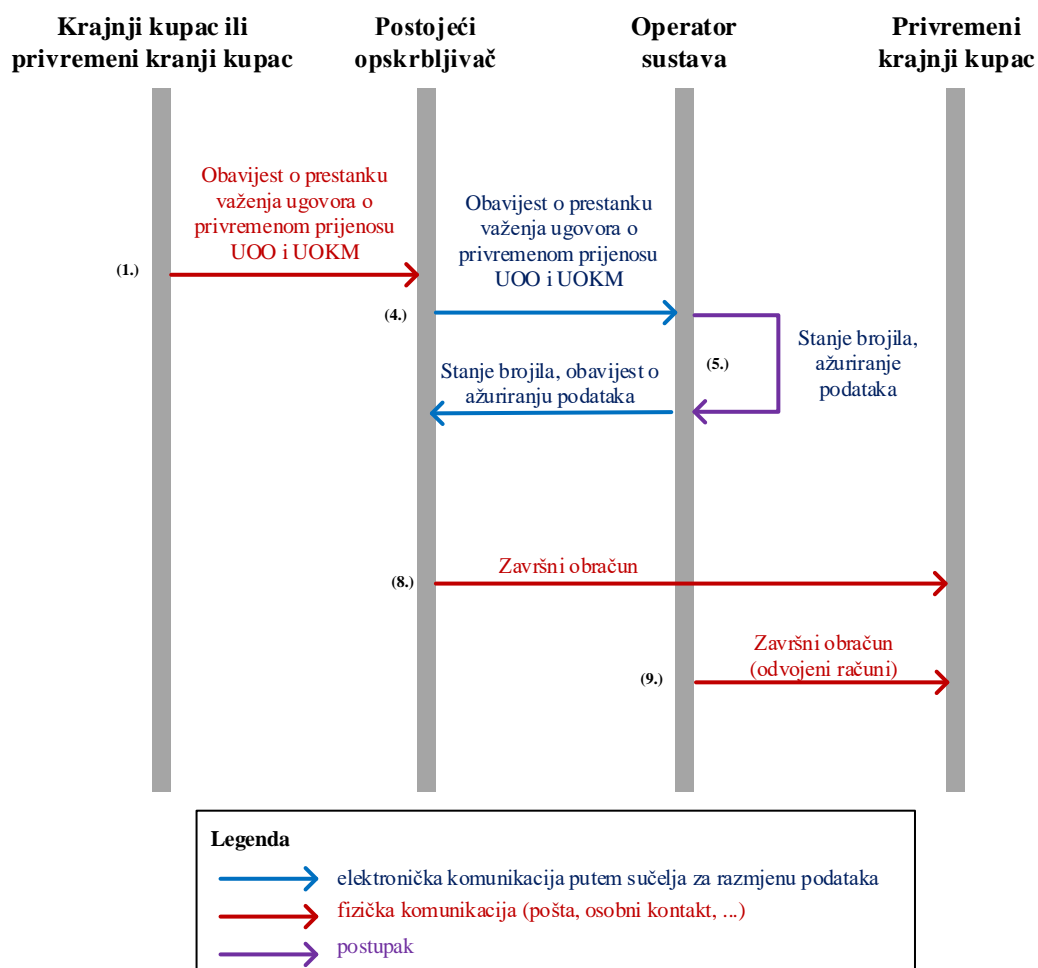

Slika 2 Privremeni prijenos prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže sa sklapanjem novog ugovora o opskrbi s postojećim ili novim opskrbljivačem (Članak 11. novih Općih uvjeta)

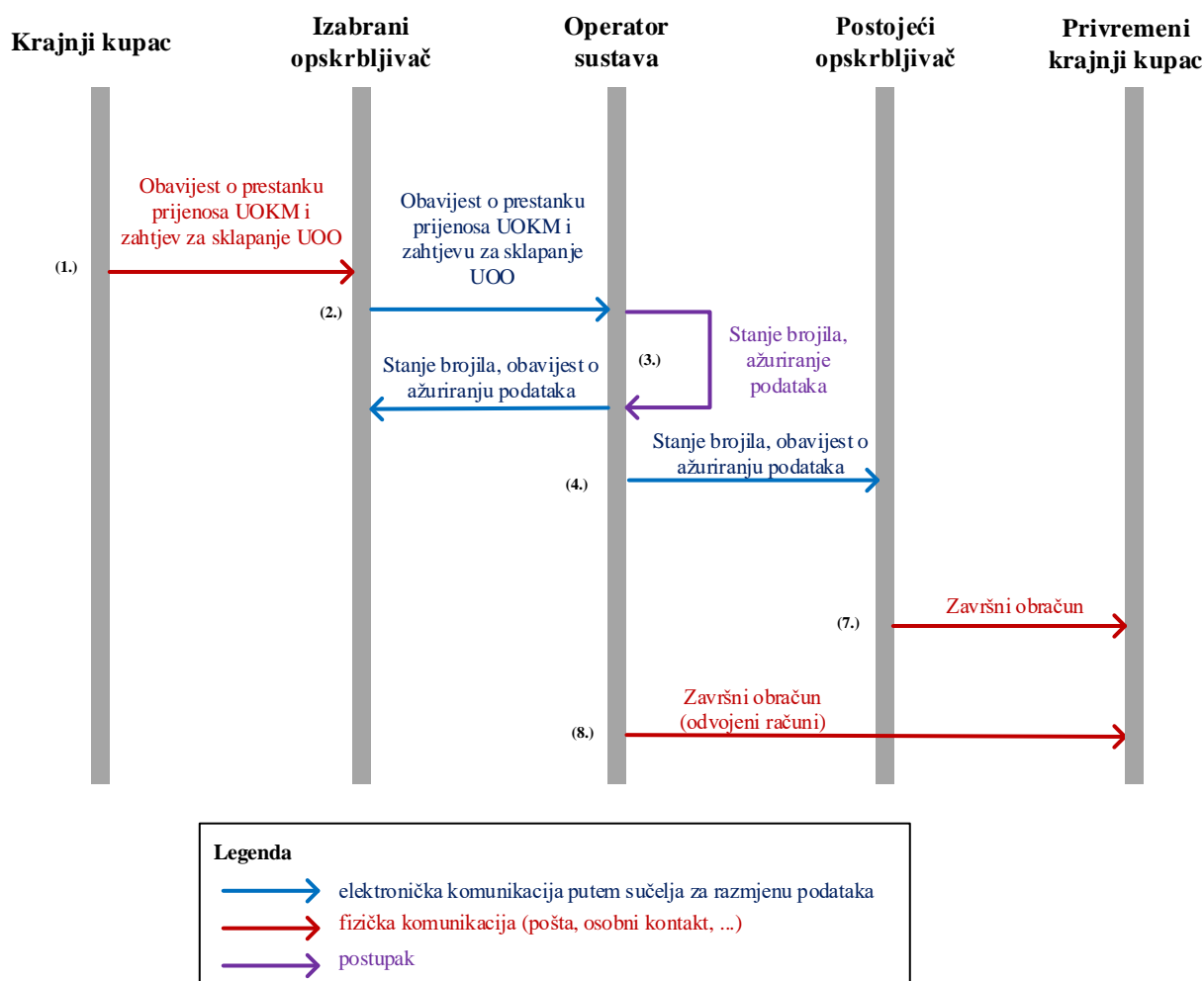
U skladu s prethodno navedena dva slučaja privremenog prijenosa, kod prestanka važenja ugovora o privremenom prijenosu prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže razlikuju se dva slučaja:

1. Obavještanje postojećeg opskrbljivača o prestanku važenja ugovora o privremenom prijenosu prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže (Članak 12. novih Općih uvjeta), **slika 3**,
2. Obavještanje izabranog opskrbljivača o prestanku važenja ugovora o privremenom prijenosu prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže (Članak 13. novih Općih uvjeta), **slika 4**.

U prvom slučaju krajnji kupac, odnosno kupac s proizvodnim postrojenjem ili privremeni krajnji kupac dužni su postojećeg opskrbljivača bez odgađanja obavijestiti o prestanku važenja ugovora o privremenom prijenosu prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže te o prestanku važenja ugovora o privremenom prijenosu prava i obveza iz ugovora o opskrbi krajnjeg kupca.

Slika 3 Obavještavanje postojećeg opskrbljivača o prestanku važenja ugovora o privremenom prijenosu prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže (Članak 12. novih Općih uvjeta)

Slika 4 Obavješćavanje izabranog opskrbljivača o prestanku važenja ugovora o privremenom prijenosu prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže (Članak 13. novih Općih uvjeta)

U predmetnim postupcima operator sustava u propisanom roku očitava ili procjenjuje stanje brojila za potrebe utvrđivanja datuma razgraničenja potrošnje. Ovo očitavanje ili procjena stanja brojila nije nestandardna usluga i ne naplaćuje se.

4. OBVEZE I ODGOVORNOSTI ENERGETSKIH SUBJEKATA I KORISNIKA MREŽE

4.1. Pouzdanost napajanja

Ako operator sustava procijeni da će neplanirani dugotrajni prekid napajanja (>3 minute) trajati dulje od dva sata, dužan je putem medija i svoje internetske stranice objaviti informaciju o obuhvaćenom području, procijenjenom trajanju i uzroku prekida napajanja. Značajnija novost u novim Općim uvjetima je da je operator sustava o prethodno navedenom dužan elektroničkim putem obavijestiti svakog pojedinog korisnika mreže koji je u tu svrhu dostavio svoje podatke za elektroničku dostavu obavijesti.

Operator sustava može privremeno prekinuti napajanje dulje od tri minute radi planiranih radova u mreži te je o predviđenom početku i procijenjenom trajanju planiranog prekida napajanja najmanje 48 sati unaprijed dužan putem medija i svoje internetske stranice objaviti informaciju o obuhvaćenom području te obavijestiti elektroničkim putem korisnike mreže koji su u tu svrhu operatoru sustava dostavili svoje podatke za elektroničku dostavu obavijesti. Operator sustava je također dužan korisniku mjernih podataka dostaviti popis korisnika mreže kojima će biti privremeno prekinuto napajanje.

Operator sustava može na zahtjev krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem u ugovoru o korištenju mreže ugovoriti i dulji rok za obavještanje o planiranim prekidima napajanja.

4.2. Nestandardne usluge

Budući da su Opći uvjeti za opskrbu električnom energijom („Narodne novine“ 14/2006) donošenjem Uredbe stavljeni izvan snage, u novim Općim uvjetima propisuje se odredba kako stvarne troškove premještanja dijelova mreže snosi podnositelj zahtjeva za premještanje dijelova mreže.

Također se zbog istog razloga propisuje mogućnost da se obračunska mjerna mjesta mogu spajati, razdvajati i premještatati u funkciji napajanja dijela građevine, građevine ili građevinske lokacije u okviru priključnih snaga iz izdanih elektroenergetskih suglasnosti. Pritom je propisano kako stvarne troškove spajanja, razdvajanja i premještanja obračunskih mjernih mjesta snosi podnositelj zahtjeva.

4.3. Korištenje priključne snage

Granica priključne snage za korištenje tarifnog elementa obračunske vršne radne snage povećava se s **20 kW na 22 kW**.

Navedena brojka proizlazi iz sljedećeg izračuna granice priključne snage:

$$P = N_f \cdot U_n \cdot I_{lim} = 3 \cdot 230 \cdot 32 = 22,08 \text{ kW}$$

gdje su:

N_f - broj faza (3 za trofazni priključak)

U_n - nazivni napon mreže niskog napona, [V]

I_{lim} - nazivna struja ograničavala strujnog opterećenja, [A]

Nazivna vrijednost struje ograničavala strujnog opterećenja u slučaju priključne snage 22 kW iznosi 32 A po fazi. Na taj način se jednoznačno utvrđuje korelacija između priključne snage i nazivne struje ograničavala za priključnu snagu 22 kW.

Krajnjem kupcu s priključnom snagom do uključivo 22 kW vršna radna snaga ograničava se ograničavalom strujnog opterećenja ili brojiлом s funkcijom ograničenja snage.

Krajnjem kupcu s priključnom snagom većom od 22 kW, a koji je odabrao tarifni model bez tarifnog elementa obračunske vršne snage, vršna radna snaga ograničava se na 22 kW brojiлом s funkcijom ograničenja snage.

Ako korisnik ne koristi vršnu radnu snagu u granicama priključne snage ili nije podnio zahtjev za povećanje priključne snage, operator sustava dužan je o svom trošku korisniku mreže ograničiti korištenje vršne radne snage na bilo koji tehnički izvediv način.

4.4. Posredno korištenje mreže

Osnovno načelo je da korisnik mreže nema pravo omogućiti drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi priključenje građevine ili dijela građevine preko svog OMM-a.

Iznimno, priključenje električnih uređaja i njima pripadajućih instalacija preko OMM-a korisnika mreže može se omogućiti i fizičkim i pravnim osobama i u slučajevima kada je to propisano posebnim zakonima (npr. Zakon o uspostavi infrastrukture o alternativnim gorivima).

Također, kao izuzetak, u slučaju da operator sustava utvrdi da korištenje mreže nije moguće urediti na racionalan tehnički ili ekonomski način, postrojenja i instalacije proizvođača električne energije na vrlo visokom, visokom i srednjem naponu mogu se priključiti preko OMM-a proizvođača električne energije samo uz njegovu pisanu suglasnost i pisanu suglasnost operatora sustava.

Navedena odredba uvodi se zbog fazne izgradnje postrojenja, mogućeg različitog vlasništva nad proizvodnim postrojenjima, razlike u poticanju i vrstama postrojenja, čime se omogućava posredno

korištenje mreže proizvođačima električne energije na vrlo visokom, visokom i srednjem naponu zbog racionalnijih tehničkih rješenja. Također, elektrane se obično nalaze u područjima koja su udaljena od postojeće mreže.

4.5. Uvjeti isporuke električne energije u mrežu

Proizvođač ili kupac s proizvodnim postrojenjem može isporučivati električnu energiju u mrežu samo ako je sudionik na tržištu električne energije ili ako ima ugovoren otkup električne energije s otkupljivačem, u protivnom operator sustava nema financijskih obveza vezanih za električnu energiju isporučenu u mrežu.

Otkupljivač je, u slučaju raskida ili prestanka ugovorenog otkupa električne energije dužan o tome obavijestiti operatora sustava najkasnije osam dana prije dana prestanka ugovorenog otkupa električne energije.

Navedenim odredbama priječi se neregulirana isporuka električne energije u mrežu.

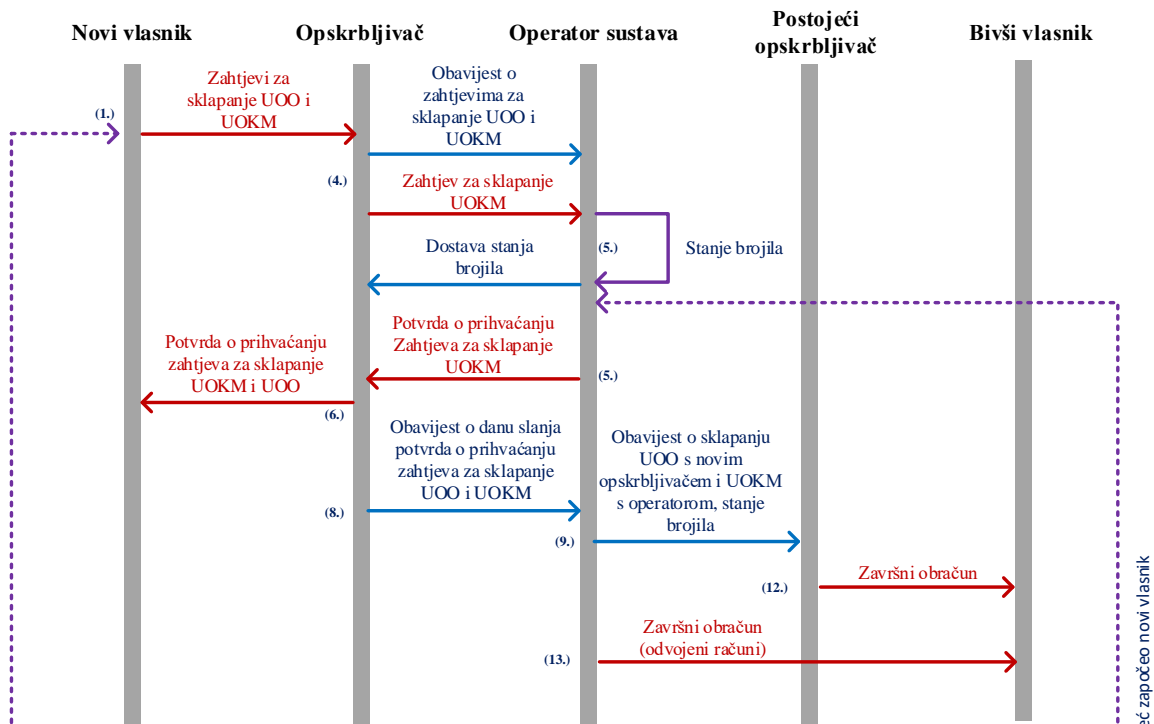
5. POSTUPAK PROMJENE OPSKRBLJIVAČA PRILIKOM PROMJENE VLASNIŠTVA GRAĐEVINE

U novim Općim uvjetima mijenja se koncepcija postupka promjene opskrbljivača prilikom promjene vlasništva građevine na način da opskrbljivači postaju najvažnija točka kontakta s krajnjim kupcima električne energije. Novi vlasnik ili bivši vlasnik građevine ili dijela građevine sada postupak započinju kod opskrbljivača, a komunikacija između opskrbljivača i operatora sustava provodi se putem sučelja za razmjenu podataka.

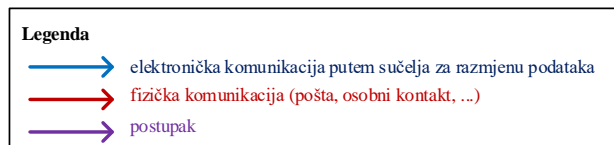
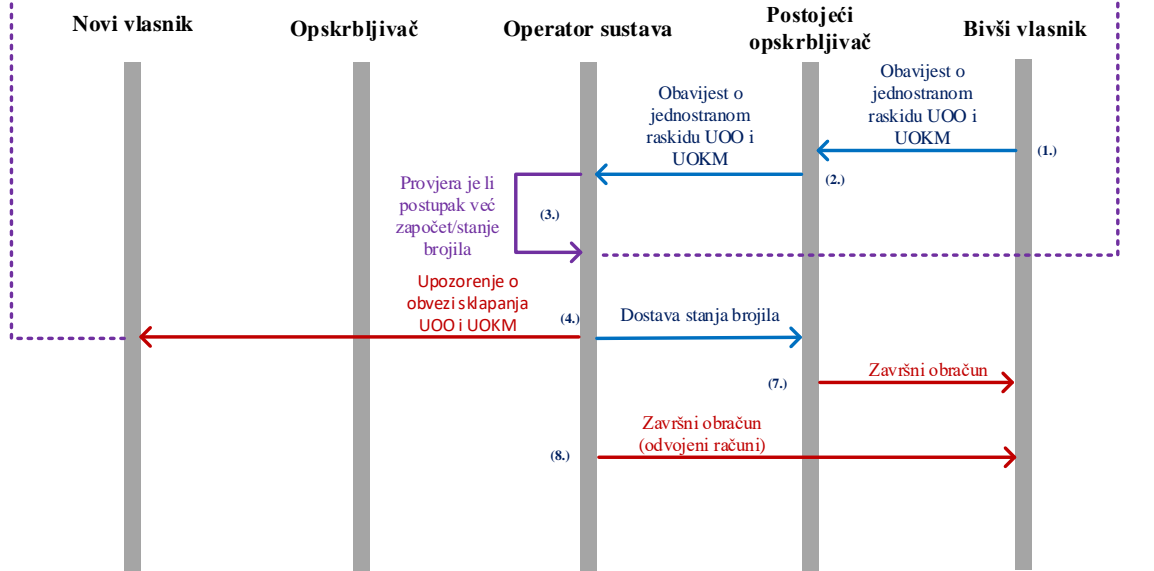
Predviđena su dva slučaja:

1. novi vlasnik građevine ili dijela građevine bez odgađanja podnosi opskrbljivaču zahtjev za sklapanje ugovora o opskrbi krajnjeg kupca zajedno sa zahtjevom za sklapanje ugovora o korištenju mreže uz priloženu odgovarajuću ispravu o vlasništvu (Članak 33. novih Općih uvjeta), **slika 5 a)** i
2. bivši vlasnik građevine ili dijela građevine ovlašten je postojećem opskrbljivaču dostaviti obavijest o jednostranom raskidu, odnosu otkazu ugovora o opskrbi krajnjeg kupca i ugovora o korištenju mreže uz dostavu dokumentacije o promjeni vlasništva (Članak 34. novih Općih uvjeta), **slika 5 b)**.

a) Sklapanje ugovora s novim vlasnikom građevine ili dijela građevine

b) Obavijest bivšeg vlasnika građevine ili dijela građevine o jednostranom raskidu, odnosno otkazu ugovora o opskrbi krajnjeg kupca i ugovora o korištenju mreže

Slika 5 Sklapanje ugovorâ s novim vlasnikom građevine ili dijela građevine

Sklapanje ugovora o korištenju mreže i sklapanje ugovora o opskrbi krajnjeg kupca s novim vlasnikom nije uvjetovano podmirenjem dugovanja bivšeg vlasnika, osim u slučaju smrti fizičke osobe ili prestanka pravne osobe koja je krajnji kupac kada se sklapa novi ugovor o opskrbi krajnjeg

kupca i novi ugovor o korištenju mreže s nasljednikom odnosno pravnim sljednikom, u kome slučaju se primjenjuju odredbe općih propisa kojima se regulira pravno sljedništvo odnosno nasljeđivanje.

5.1. Sklapanje ugovorâ u slučaju smrti fizičke osobe ili prestanka pravne osobe

U slučaju smrti fizičke osobe ili prestanka pravne osobe koja je krajnji kupac, sklapa se novi ugovor o opskrbi krajnjeg kupca i novi ugovor o korištenju mreže s nasljednikom odnosno pravnim sljednikom. Ako se iz bilo kojega razloga ne može sklopiti novi ugovor o opskrbi krajnjeg kupca te novi ugovor o korištenju mreže s nasljednikom odnosno pravnim sljednikom, fizička ili pravna osoba koja je u posjedu građevine ili dijela građevine može podnijeti postojećem opskrbljivaču zahtjev za sklapanje ugovora o opskrbi krajnjeg kupca zajedno sa zahtjevom za sklapanje ugovora o korištenju mreže uz priloženu odgovarajuću ispravu. Postojeći opskrbljivač će, u roku od tri radna dana od dana sklapanja ugovora, putem sučelja za razmjenu podataka obavijestiti operatora sustava o sklopljenom ugovoru o opskrbi krajnjeg kupca i zahtjevu za sklapanje ugovora o korištenju mreže. Opskrbljivač može uvjetovati sklapanje ugovora podmirenjem svih novčanih obveza dospjelih u posljednjih godinu dana za krajnjeg kupca fizičku osobu odnosno tri godine za krajnjeg kupca pravnu osobu.

U predmetnim postupcima operator sustava u propisanom roku očitava ili procjenjuje stanje brojila za potrebe utvrđivanja datuma razgraničenja potrošnje. Ovo očitavanje ili procjena stanja brojila nije nestandardna usluga i ne naplaćuje se.

6. KATEGORIJE I TARIFNI MODELI ZA KORIŠTENJE MREŽE

6.1. Plaćanje naknade za korištenje mreže

Svi krajnji kupci i kupci s proizvodnim postrojenjem priključeni na distribucijsku mrežu plaćaju naknadu za korištenje prijenosne mreže i naknadu za korištenje distribucijske mreže, a svi krajnji kupci i kupci s proizvodnim postrojenjem priključeni na prijenosnu mrežu plaćaju naknadu za korištenje prijenosne mreže.

6.2. Razvrstavanje u kategorije i tarifne modele

Razvrstavanje u kategorije potrošnje OMM-a krajnjih kupaca i kupaca proizvodnim postrojenjem usklađuje se sa zakonodavnim okvirom Republike Hrvatske.

OMM krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem, fizičke osobe, pripada u kategoriju kućanstvo.

U kategoriju poduzetništvo pripada OMM krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem pravne osobe, krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem fizičke osobe koji koristi električnu energiju za komercijalne ili profesionalne djelatnosti te ostalih krajnjih kupaca ili kupaca s proizvodnim postrojenjem koji nisu u obuhvaćeni kategorijom kućanstvo i ne spadaju u prethodno navedene dvije skupine.

U slučaju OMM-a krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem, fizičke osobe, gdje se električna energija istovremeno koristi za potrebe kućanstva i za komercijalne ili profesionalne djelatnosti, OMM će se na zahtjev krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem razvrstati u kategoriju kućanstvo ili poduzetništvo.

Obračunsko mjerno mjesto zajedničke potrošnje u zgradi u kojoj je više od 50% suvlasničkih dijelova u vlasništvu fizičkih osoba pripada u kategoriju kućanstvo, u protivnom pripada u kategoriju poduzetništvo.

Ako krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem na OMM-u mijenja tarifni model iz tarifnog modela s tarifnim elementom obračunske vršne radne snage u tarifni model bez tarifnog elementa obračunske vršne radne snage, ne gubi pravo na priključnu snagu na OMM-u, ali se korištenje snage na OMM-u ograničava na 22 kW.

6.3. Primjena tarifnog elementa obračunske vršne radne snage

Obračunska vršna radna snaga na OMM-u krajnjeg kupca na visokom ili vrlo visokom naponu jednaka je vrijednosti vršne radne snage izmjerene radnim danom (isključujući subotu) u doba više dnevne tarife.

Za krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem s priključnom snagom većom od 22 kW, primjenjuje se tarifni model s tarifnim elementom obračunske vršne radne snage, dok se za krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem s priključnom snagom do uključivo 22 kW tarifni model s tarifnim elementom obračunske vršne radne snage primjenjuje samo na zahtjev krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem.

6.4. Prekomjerna jalova energija

Pojavom kupaca s proizvodnim postrojenjem pojavila se i potreba za redefiniranjem prekomjerne jalove energije. Naime, proizvodnjom energije iza OMM-a kupca s proizvodnim postrojenjem smanjuje se i potrebna količina preuzete energije iz mreže, uz istu količinu jalove energije, zbog čega bi kupci s proizvodnim postrojenjem mogli platiti visoke račune za tarifni element prekomjerne jalove energije.

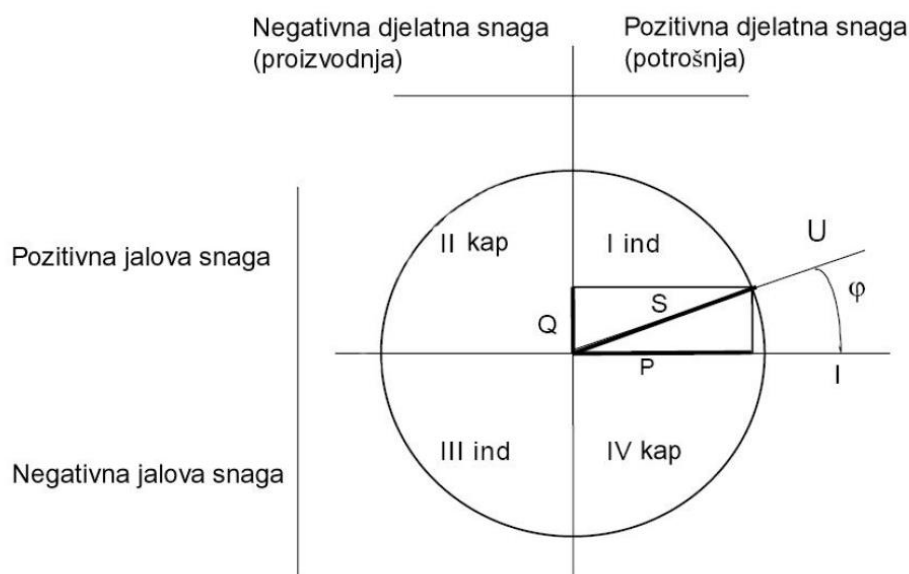
Imajući navedeno u vidu, prekomjerna jalova energija sada se uzima u obzir samo kod preuzimanja radne energije iz mreže, dok se kod predaje radne energije iz mreže zanemaruje.

U novim Općim uvjetima prekomjerna jalova energija za mjesečno obračunsko razdoblje određuje se prema sljedećoj formuli (oznake su u skladu s mrežnim pravilima distribucijskog sustava):

$$Q = \begin{cases} |R1| + |R4| - (A+) \cdot 0,33 & \text{za } |R1| + |R4| > (A+) \cdot 0,33 \\ 0 & \text{za } |R1| + |R4| \leq (A+) \cdot 0,33 \end{cases}$$

gdje su:

- A+ - djelatna (radna) energija, [kWh],
- R1 - induktivna jalova energija, [kvarh],
- R4 - kapacitivna jalova energija, [kvarh].

Slika 6 Kvadranti djelatne (radne) i jalove snage¹

¹ Pravila o mjernim podacima, HEP-ODS,

http://www.hep.hr/ods/UserDocs/Images/dokumenti/NKO_dokumenti/Pravila_o_mjernim_podacima_HM.pdf

6.5. Izuzeci od naplate naknade za korištenje mreže kod pružanja pomoćnih usluga

U pogledu pružanja pomoćnih usluga operatoru uvode iznimke u pogledu plaćanja naknade za korištenje prijenosne i distribucijske mreže.

Prekomjerna jalova energija ne naplaćuje se tijekom pružanja pomoćne usluge regulacije napona i jalove snage po nalogu operatora sustava.

Naknada za korištenje mreže ne naplaćuje se tijekom pružanja pomoćne usluge kompenzacijskog rada za potrebe regulacije napona i jalove snage po nalogu operatora sustava i/ili usluge uravnoteženja sustava pokretanjem crpnog rada po nalogu operatora sustava.

Povećanje radne snage po nalogu operatora sustava izuzima se kod određivanja obračunske vršne radne snage krajnjem kupcu i kupcu s proizvodnim postrojenjem.

7. UVJETI MJERENJA, NAČINI OBRAČUNA I NAPLATA POTROŠNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

7.1. Obračunsko razdoblje

Mjesečno obračunsko razdoblje odnosi se na kalendarski mjesec i primjenjuje se na:

- krajnjeg kupca iz kategorije kućanstvo s priključnom snagom do uključivo 22 kW s daljinskim očitanjem,
- krajnjeg kupca iz kategorije kućanstvo s priključnom snagom iznad 22 kW,
- krajnjeg kupca iz kategorije poduzetništvo,
- krajnjeg kupca iz kategorije kućanstvo s pravom na samoočitavanje stanja brojila,
- kupca s proizvodnim postrojenjem i
- proizvođača,

dok se polugodišnje obračunsko razdoblje primjenjuje na krajnjeg kupca iz kategorije kućanstvo s priključnom snagom do uključivo 22 kW bez daljinskog očitavanja.

7.2. Očitavanje stanja brojila

Korisnik mreže dužan je omogućiti ovlaštenoj osobi operatora distribucijskog sustava očitavanje stanja brojila. Ako ovlaštena osoba operatora distribucijskog sustava nije mogla očitati stanje brojila zbog nemogućnosti pristupa OMM-u, dužna je korisniku mreže o tome ostaviti pisanu obavijest, a korisnik mreže dužan je, u roku navedenom u obavijesti ovlaštene osobe operatora distribucijskog sustava, dostaviti operatoru distribucijskog sustava očitavanje stanja brojila. U slučaju nemogućnosti očitavanja stanja brojila, a kada korisnik mreže nije dostavio očitavanje stanja brojila, operator sustava će procijeniti potrošnju krajnjeg kupca. Ako operator sustava kod redovnog očitavanja stanja brojila dva puta uzastopno nije mogao očitati stanje brojila, dužan je o svom trošku korisniku mreže ugraditi napredno brojilo.

7.3. Procjena potrošnje

Operator sustava će procijeniti potrošnju i/ili proizvodnju električne energije krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem u slučaju nemogućnosti očitavanja stanja brojila, ako krajnji kupac nije dostavio operatoru sustava samoočitavanje stanja brojila te ako krajnji kupac ne dostavi očitavanje stanja brojila kod promjene iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije i/ili distribuciju električne energije, kao i kod promjene iznosa ostalih propisanih naknada i davanja nastalih unutar polugodišnjeg obračunskog razdoblja ili ako očitavanje stanja brojila koje je dostavio krajnji kupac odstupa za više od 30% u odnosu na prvo isto obračunsko razdoblje iz prethodnih godina.

Procijenjena potrošnja i/ili proizvodnja za krajnjeg kupca s mjesečnim obračunskim razdobljem ili kupca s proizvodnim postrojenjem određuje se na temelju potrošnje i/ili proizvodnje u prethodnom mjesečnom obračunskom razdoblju.

U slučaju samoočitavanja stanja brojila, procijenjena potrošnja za krajnjeg kupca s pravom na samoočitavanje stanja brojila određuje se na temelju zadnje dostavljenog očitavanja stanja brojila.

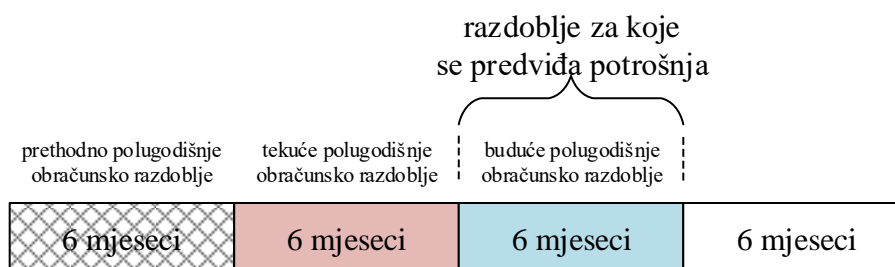
Procijenjena potrošnja za krajnjeg kupca s polugodišnjim obračunskim razdobljem određuje se na temelju potrošnje u prethodnom polugodišnjem obračunskom razdoblju.

Potrošnja za krajnjeg kupca s polugodišnjim obračunskim razdobljem kod promjene iznosa tarifnih stavki ili naknada, u svrhu razgraničenja potrošnje prilikom obračuna električne energije, procjenjuje se za razdoblje od početka tekućeg polugodišnjeg obračunskog razdoblja do datuma primjene novih tarifnih stavki i/ili ostalih naknada.

7.4. Određivanje predviđene potrošnje

Više nije propisana obveza jednakih predviđenih mjesečnih potrošnji za buduće polugodišnje obračunsko razdoblje, čime se operatoru distribucijskog sustava ostavlja mogućnost točnije razdiobe potrošnje krajnjih kupaca po mjesecima ovisno o klimatološkim i drugim parametrima.

Za krajnjeg kupca s polugodišnjim obračunskim razdobljem predviđenu potrošnju za buduće polugodišnje obračunsko razdoblje određuje operator distribucijskog sustava, u tekućem polugodišnjem obračunskom razdoblju na temelju potrošnje iz prethodnog polugodišnjeg obračunskog razdoblja, slika 7. Za krajnjeg kupca s polugodišnjim obračunskim razdobljem iznose predviđenih mjesečnih potrošnji određuje operator distribucijskog sustava na temelju predviđene potrošnje za buduće polugodišnje obračunsko razdoblje. Za krajnjeg kupca s polugodišnjim obračunskim razdobljem na temelju iznosa predviđenih mjesečnih potrošnji određuju se mjesečni iznosi naknade za korištenje prijenosne mreže i naknade za korištenje distribucijske mreže.

Slika 7 Definicije prethodnog, tekućeg i budućeg polugodišnjeg obračunskog razdoblja

7.5. Obračun potrošnje električne energije

Na temelju iznosa predviđenih mjesečnih potrošnji koje je odredio operator distribucijskog sustava opskrbljivač određuje iznose mjesečnih novčanih obveza (akontacija) za krajnjeg kupca s polugodišnjim obračunskim razdobljem.

U novim Općim uvjetima se pojašnjava način obračuna naknade za korištenje mreže kupca s proizvodnim postrojenjem koji je korisnik postrojenja za samoopskrbu u slučaju kada je tijekom primjene više i/ili niže dnevne tarife proizvodnja veća od potrošnje. Opći uvjeti tako sada propisuju da ako je u obračunskom razdoblju tijekom primjene više dnevne tarife razlika između potrošnje i proizvodnje kupca s proizvodnim postrojenjem koji je korisnik postrojenja za samoopskrbu negativna, potrošnja tijekom primjene više dnevne tarife temeljem koje se obračunava naknada za korištenje mreže jednaka je nuli. Također, ako je u obračunskom razdoblju tijekom primjene niže dnevne tarife razlika između potrošnje i proizvodnje kupca s proizvodnim postrojenjem koji je korisnik postrojenja za samoopskrbu negativna, potrošnja tijekom primjene niže dnevne tarife temeljem koje se obračunava naknada za korištenje mreže jednaka je nuli.

Operator sustava i/ili opskrbljivač će krajnjem kupcu ili kupcu s proizvodnim postrojenjem koji nije platio u roku dospijeca novčanu obvezu ili račun izdati opomenu u pisanom obliku. Opskrbljivač će kod prvih poteškoća u podmirenju računa izravno pristupiti krajnjem kupcu iz kategorije kućanstvo te će u opomeni navesti kako na jasan i jednostavan način može dobiti besplatni individualizirani savjet i pomoć za podmirenje računa te postizanje optimalne potrošnje električne energije.

7.6. Obvezni sadržaj računa

U slučaju izdavanja jedinstvenog računa i u slučaju izdavanja odvojenih računa kao i u slučaju računa za zajamčenu opskrbu električnom energijom propisan je obvezni sadržaj računa, i to u najmanjem opsegu.

8. ODRŽAVANJE MJERNIH UREĐAJA

8.1. Kontrola i zamjena mjerne opreme

Operator distribucijskog sustava dužan je o svom trošku opremiti OMM krajnjeg kupca s priključnom snagom većom od 22 kW, OMM proizvođača te OMM kupca s proizvodnim postrojenjem brojilom s daljinskim očitanjem koje omogućuje mjerenje snage i jalove energije, u skladu s odredbama mrežnih pravila distribucijskog sustava. Nakon ugradnje brojila krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem raspoređuje se u tarifni model Crveni.

Operator distribucijskog sustava dužan je o svom trošku opremiti OMM krajnjeg kupca iz kategorije poduzetništvo s priključnom snagom do uključivo 22 kW brojilom s daljinskim očitanjem koje omogućuje mjerenje jalove energije, u skladu s mrežnim pravilima distribucijskog sustava.

Operator distribucijskog sustava dužan je o svom trošku opremiti OMM krajnjeg kupca iz kategorije kućanstvo s priključnom snagom do uključivo 22 kW brojilom s daljinskim očitanjem, u skladu s mrežnim pravilima distribucijskog sustava.

Operator distribucijskog sustava dužan je kod nabavke novih brojila nabavljati samo napredna brojila.

8.2. Ugradnja naprednog brojila na zahtjev krajnjeg kupca ili opskrbljivača

Operator sustava dužan je na zahtjev krajnjeg kupca, a uz pristanak opskrbljivača ili na zahtjev opskrbljivača, a uz pristanak krajnjeg kupca, ugraditi napredno brojilo, u skladu s tehničkim zahtjevima koje određuje operator sustava. Pritom, trošak nabave i ugradnje naprednog brojila snosi podnositelj zahtjeva za ugradnju naprednog brojila.

9. POSTUPCI UTVRĐIVANJA I OBRAČUNA NEOVLAŠTENE POTROŠNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

U novim Općim uvjetima propisuje se da postupak utvrđivanja neovlaštene potrošnje električne energije provodi operator sustava.

Nadalje se propisuje da račun za naknadu za neovlaštenu potrošnju električne energije i/ili troškove proizašle iz neovlaštene potrošnje električne energije (stvarni troškovi postavljanja plombe, stvarni troškovi dovođenja OMM-a u ispravno stanje) izdaje operator sustava. Obračun naknade za neovlaštenu potrošnju električne energije u slučaju neovlaštene potrošnje mimo postojeće mjerne opreme nema utjecaj na redovni obračun potrošnje na predmetnom OMM-u.

U slučaju neovlaštene potrošnje električne energije krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem na niskom naponu operator sustava može ugraditi napredno brojilo na OMM-u, a krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem dužan mu je to omogućiti. Ugradnja naprednog brojila u interesu je operatora sustava budući da time unaprjeđuje svoje poslovne procese i smanjuje mogućnost neovlaštene potrošnje električne energije krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem.

Sve troškove otklanjanja neispravnosti OMM-a koje su nastale zbog neovlaštene potrošnje električne energije snosi krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem u skladu s pravilima i cjenikom nestandardnih usluga operatora sustava. Prilikom određivanja naknade za neovlaštenu potrošnju električne energije primjenjuje se mjera odvratanja. Pritom su predviđeni slučajevi neovlaštene potrošnje koji se navode u nastavku.

1. Krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem troši električnu energiju bez mjerne opreme operatora sustava ili mimo postojeće mjerne opreme ili je mjerna oprema onesposobljena za ispravan rad

Krajnjem kupcu na vrlo visokom, visokom i srednjem naponu neovlašteno potrošena električna energija određuje se množenjem 50% instalirane snage transformatora koji napaja postrojenje krajnjeg kupca, izjednačavajući pritom snagu izraženu u kVA s kW, s brojem sati u razdoblju za koje je utvrđena neovlaštena potrošnja električne energije.

Krajnjem kupcu i kupcu s proizvodnim postrojenjem na niskom naponu neovlašteno potrošena električna energija određuje se množenjem vrijednosti snage s brojem sati u razdoblju za koje je utvrđena neovlaštena potrošnja električne energije s koeficijentom 0,15. Pritom se vrijednost snage određuje množenjem vrijednosti nazivne struje sklopnog uređaja ili vodiča preko kojeg se neovlašteno troši električna energija s nazivnim naponom mreže, izjednačavajući pritom snagu izraženu u kVA s kW te uvažavajući način neovlaštene potrošnje električne energije (jedna, dvije ili tri faze). Vrijednost nazivne struje za izračun vrijednosti snage odabire se prema najnižoj vrijednosti nazivne struje komponente koja je u serijskom spoju strujnog kruga preko kojeg se neovlašteno troši električna energija.

Naknada za neovlaštenu potrošnju električne energije za krajnjeg kupca na vrlo visokom ili visokom naponu određuje se kao zbroj umnoška neovlašteno potrošene električne energije i iznosa tarifne stavke za zajamčenu opskrbu električnom energijom nakon prva dva mjeseca korištenja zajamčene opskrbe, tarifni model Bijeli po višoj dnevnoj tarifi te umnoška određene snage i tarifne stavke za obračunsku vršnu radnu snagu na visokom i vrlo visokom naponu i koeficijenta 1,25.

Naknada za neovlaštenu potrošnju električne energije za krajnjeg kupca na srednjem naponu određuje se kao zbroj umnoška neovlašteno potrošene električne energije i iznosa tarifne stavke za zajamčenu opskrbu električnom energijom nakon prva dva mjeseca korištenja zajamčene opskrbe, tarifni model Bijeli po višoj dnevnoj tarifi te umnoška određene snage i tarifne stavke za obračunsku vršnu radnu snagu na srednjem naponu i koeficijenta 1,25.

Naknada za neovlaštenu potrošnju električne energije krajnjem kupcu i kupcu s proizvodnim postrojenjem na niskom naponu bez mjerenja snage kao i pravnoj ili fizičkoj osobi koja se priključila na mrežu niskog napona, a nije stekla status krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem, određuje se kao umnožak neovlašteno potrošene električne energije i iznosa tarifne stavke za zajamčenu opskrbu električnom energijom nakon prva dva mjeseca korištenja zajamčene opskrbe, tarifni model Bijeli po višoj dnevnoj tarifi pomnoženoj s koeficijentom 1,25.

Naknada za neovlaštenu potrošnju električne energije krajnjem kupcu i kupcu s proizvodnim postrojenjem na niskom naponu s mjerenjem snage određuje se kao zbroj umnoška neovlašteno potrošene električne energije i iznosa tarifne stavke za zajamčenu opskrbu električnom energijom nakon prva dva mjeseca korištenja zajamčene opskrbe tarifni model Bijeli po višoj dnevnoj tarifi te umnoška određene snage i tarifne stavke za obračunsku vršnu radnu snagu na niskom naponu i koeficijenta 1,25.

2. *Krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem troši električnu energiju na način da je neovlašteno utjecao na upravljanje tarifama*

Operator sustava dužan je odrediti mjerne podatke te napraviti ponovni obračun za obračunska razdoblja na koja se utvrđena neovlaštena potrošnja električne energije odnosi, ali najduže za razdoblje do godine dana od dana utvrđene neovlaštene potrošnje električne energije. Pritom se količina isporučene električne energije za višu i nižu dnevnu tarifu određuje iz omjera količina električne energije više i niže dnevne tarife iz prvog istog obračunskog razdoblja iz prethodnih godina u kojem je upravljanje tarifama ispravno radilo. Ako količinu isporučene električne energije i snage nije moguće odrediti na temelju podataka iz prvog istog obračunskog razdoblja iz prethodnih godina, vrijednost mjernih podataka za obračun određuje se na temelju podataka iz prvog istog obračunskog razdoblja koje slijedi nakon otklanjanja pogreške.

3. *Krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem troši električnu energiju preko brojila ili ostale mjerne opreme s kojih je skinuta ili oštećena plomba, osim ako je smještaj mjerne opreme takav da krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem to nije mogao nadzirati niti spriječiti*

U ovom slučaju, kada je utvrđeno da krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem nije trošio električnu energiju mimo postojeće mjerne opreme i da mjerna oprema nije onesposobljena za ispravan rad, krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem snosi stvarne troškove postavljanja plombe.

4. *Krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem na niskom naponu bez mjerenja snage utjecao je na ograničavalo strujnog opterećenja koje je bilo plombirano ili na glavne osigurače koji su bili plombirani omogućujući time korištenje snage veće od priključne snage*

Krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem snosi stvarne troškove dovođenja OMM-a u ispravno stanje.

5. *Pravna ili fizička osoba koja nije stekla status krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem priključi na mrežu*

Operator sustava će isključiti s mreže postrojenje i instalacije pravne ili fizičke osobe.

6. *Krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem troši električnu energiju preko brojila ili ostale mjerne opreme nakon privremene obustave isporuke električne energije*

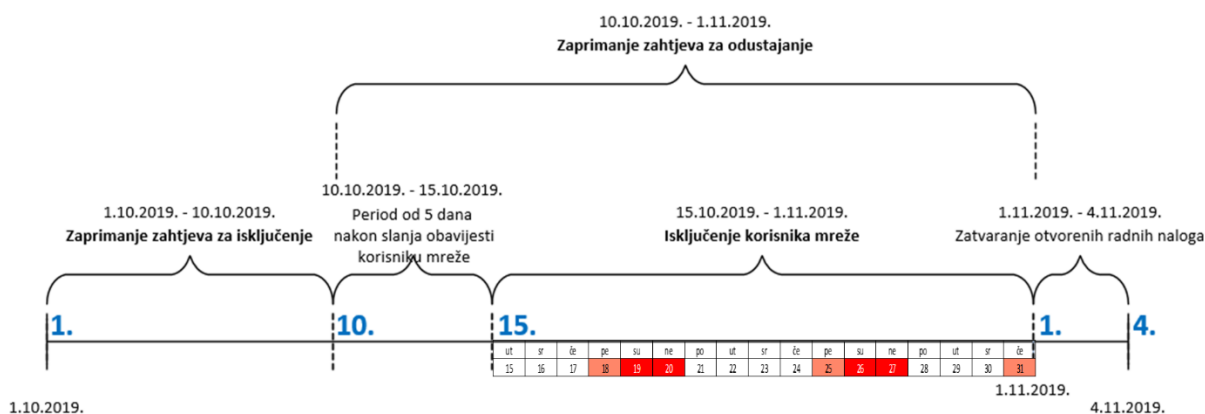
Neovlašteno potrošena električna energija i snaga krajnjem kupcu ili kupcu s proizvodnim postrojenjem na niskom naponu određuje se na temelju očitavanja stanja brojila za razdoblje za koje je utvrđena neovlaštena potrošnja električne energije. Naknada za neovlaštenu potrošnju električne energije određuje se kao zbroj naknade za korištenje mreže i naknade za opskrbu električnom energijom. Pritom se naknada za korištenje mreže određuje na temelju neovlašteno potrošene električne energije i snage i odgovarajućih tarifnih stavki u ovisnosti o kategoriji i tarifnom modelu krajnjeg kupca ili kupca s proizvodnim postrojenjem u skladu s metodologijom za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije, dok se naknada za opskrbu električnom energijom određuje se na temelju neovlašteno potrošene električne energije i iznosa tarifne stavke za zajamčenu opskrbu električnom energijom nakon prva dva mjeseca korištenja zajamčene opskrbe, tarifni model Bijeli po višoj dnevnoj tarifi pomnoženoj s koeficijentom 1,25.

10. UVJETI ZA PRIMJENU POSTUPKA OGRANIČENJA ILI PRIVREMENE OBUSTAVE ISPORUKE ELEKTRIČNE ENERGIJE

U određenim slučajevima, operator sustava će nakon prethodne obavijesti, kao krajnju mjeru, privremeno obustaviti isporuku električne energije krajnjem kupcu te proizvođaču i kupcu s proizvodnim postrojenjem.

Privremena obustava isporuke električne energije može se nakon prethodne obavijesti, kao krajnja mjera, provesti i na zahtjev opskrbljivača ako krajnji kupac ili kupac s proizvodnim postrojenjem ni nakon opomene nije podmirio dospjele novčane obveze opskrbljivaču. U tom slučaju, operator sustava dužan je privremeno obustaviti isporuku električne energije roku od 30 dana od dana dostave urednog zahtjeva opskrbljivača.

Navedena odredba uvodi se zbog uočenih poteškoća u primjeni odredbe članka 98. stavka 1. Općih uvjeta prema kojoj opskrbljivač može operatoru sustava podnijeti zahtjev za privremenu obustavu isporuke električne energije do 10. dana u mjesecu, **slika 8.**

Slika 8 Vremenski tok odvijanja procesa privremene obustave isporuke električne energije

U praksi je primijećeno da se zahtjevi za privremenu obustavu isporuke električne energije ne dostavljaju kontinuirano, već većinu zahtjeva opskrbljivači dostavljaju u krajnjem roku odnosno 10. dana u mjesecu, zbog čega se smanjuje broj dana za realizaciju, budući da operator sustava mora izvršiti zaprimljene zahtjeve do kraja mjeseca. Također, broj dana za provedbu dodatno je smanjen zbog odredbe da privremena obustava isporuke električne energije ne može započeti u petak, subotu ili nedjelju, na blagdan ili dan prije blagdana. Ako se ne provedu do kraja mjeseca, zahtjevi za privremenu obustavu isporuke električne energije koji se dostavljaju do 10. u mjesecu, zatvaraju se, a opskrbljivačima se dostavljaju razlozi nemogućnosti realizacije. Zbog navedenih razloga, ukida se rok za dostavu zahtjeva do 10. u mjesecu, a operatoru sustava daje se rok od 30 dana za provedbu privremene obustave isporuke električne energije na zahtjev opskrbljivača.

Također, i korisnik mreže koji je vlasnik ili nositelj nekog drugog stvarnog prava na građevini ili dijelu građevine ima pravo podnijeti zahtjev za privremenu obustavu isporuke električne energije na svom OMM-u. Za obračunska mjerna mjesta na kojima je isporuka električne energije bila privremeno obustavljena dulje od tri (3) godine, prije ponovne uspostave isporuke električne energije korisnik mreže dužan je priložiti potvrdu ovlaštenog instalatera o ispravnosti instalacije korisnika mreže.

U slučaju privremene obustave isporuke električne energije koja traje dulje od pet (5) godina, operator sustava može demontirati priključak, ali je dužan najkasnije 60 dana prije isteka razdoblja od pet godina upozoriti korisnika mreže na mogućnost demontaže priključka, dostavom upozorenja s povratnicom. Pritom je ponovna uspostava isporuke električne energije uvjetovana plaćanjem stvarnih troškova ponovne uspostave isporuke električne energije.

11. MJERE ZAŠTITE KRAJNJIH KUPACA

Operatoru sustava nije dopušteno nuđenje ugovora o opskrbi bilo kojeg opskrbljivača.

Zajamčeni opskrbljivač dužan je na prvoj stranici svakog računa istaknuti obavijest da krajnji kupac koristi zajamčenu opskrbu čije cijene su više od prosječnih tržišnih cijena, o datumu početka korištenja zajamčene opskrbe krajnjeg kupca te o pravu krajnjeg kupca na slobodan izbor opskrbljivača. Zajamčeni opskrbljivač dužan je na svakom računu navesti iznose tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom.

12. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

U prijelaznim i završnim odredbama propisuju se obveze energetske subjekata u pogledu usklađivanja s novim Općim uvjetima:

1. Operator sustava dužan je u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu novih Općih uvjeta uskladiti uvjete za korisnike mjernih podataka na sučelju za razmjenu podataka s novim Općim uvjetima te ih javno objaviti na svojoj internetskoj stranici.
2. Operator sustava dužan je do 1. siječnja 2021. uskladiti svoje računalne aplikacije s novim Općim uvjetima.
3. Operator sustava dužan je do 1. siječnja 2021. osigurati odredbe vezane uz pouzdanost napajanja odnosno obavještavanje korisnika mreže o prekidu napajanja ili o planiranim radovima u mreži elektroničkim putem.
4. Operator sustava i opskrbljivač dužni su u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu novih Općih uvjeta uskladiti s novim Općim uvjetima i objaviti na svojoj internetskoj stranici obrasce svih ugovora i zahtjeva propisanih novim Općim uvjetima.
5. Opskrbljivač je dužan u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu novih Općih uvjeta uskladiti uvjete opskrbljivača za opskrbu električnom energijom s novim Općim uvjetima.
6. Korisnik mjernih podataka dužan je do 1. siječnja 2021. uskladiti svoje računalne aplikacije s uvjetima operatora sustava za korisnike mjernih podataka na sučelju za razmjenu podataka.

Uzimajući u obzir promjenu koncepcije postupka privremenog prijenosa prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže i postupka promjene opskrbljivača prilikom promjene vlasništva građevine na način da opskrbljivači postaju najvažnija točka kontakta s krajnjim kupcima električne energije, odgođena je primjena relevantnih odredbi novih Općih uvjeta do 1. siječnja 2021. godine, koji je krajnji rok za usklađivanje računalnih aplikacija operatora sustava s novim Općim uvjetima te opskrbljivača odnosno korisnika mjernih podataka s uvjetima operatora sustava za korisnike mjernih podataka na sučelju za razmjenu podataka.

Zbog potrebe prilagodbe poslovanja opskrbljivača propisanom novom danu dospjeća mjesečne novčane obveze (najranije 5. u mjesecu za prethodni mjesec) odgođena je primjena relevantne odredbe novih Općih uvjeta do 1. siječnja 2021. godine.